

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

17. Discrimen statuunt inter esse, &, posse esse sine peccato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

Lib. 1. Cent. Cantuarum.
Lib. de grat. & lib. arb. s. 16.
Lib. 2. de pecc. meris. & remiss. c. 16.
Lib. de perf. iust. c. 2. ratiocin. 1.
Ratiocin. 2. 3. 4.
Toto c. 3. 4. 5. 6. 7.
Ibid. de voluntario c. 19.

vitate non potuit qui pius est. Quæ verba gra-
 ter reprehendit r. fellitque Beda, tamen
 perperam putet esse verba Iuliani. Vides, ar-
 bitror, quanti hoc argumentum facerent Pela-
 giani, quod & ex Augustini verbis manifestum
 est, quibus dicit: *Magnum aliquid Pelagiani se*
scire putant, quando dicunt, Non iubet Deus quod
scire non posse ab homine fieri. Neque enim existi-
mant aliam esse posse præcepti rationem nisi ut
eo audito homo faciat. Cum enim his non ob-
stantibus Catholici constanter tuerentur, ne-
minem in hac vita sine peccato vivere, Cur ergo
iubet inquit, quod scit nullum hominem esse facturum?
 Tertium eorum non infimum argumentum
 ex ratione peccati petitur. Ante omnia, inquit
 Celestius, interrogatus est, qui negat hominem sine
 peccato esse posse, quid sit quodcumque peccatum quod
 vitari potest, an quod vitari non potest? Si quod vitari
 non potest, peccatum non est, si quod vitari potest, po-
 test homo sine peccato esse, quod vitari potest, si
 ratio vel iustitia patitur, saltem dicitur peccatum quod
 vitari nullo modo potest. Ad quod conficiendum
 tres alias ibidem rationes ex natura peccati
 accersitas promit, quia voluntarius est, non ne-
 cessarius, quia accidens est non natura, quia actus
 est non res. Multas alias rationes si videre libet
 quibus armati proflebant ut sine peccato vi-
 tam transigi posse conficerent, consule librum
 de perfectione j. iustitiae qui ex professo in hunc
 errorem refellendum scriptus est. Nam pleraque
 in eo conglobata sunt, quæ passim alibi sparsa
 reperiuntur. Inter quæ illud non postremum
 est, quod omnium Pelagianorum ore, scriptisque
 inculcatur, ac veluti gigantea moles aserto-
 ribus Catholicæ veritatis opponitur, quod
 mandata Dei custodire seu non peccare sit vo-

luntatis; Ergo, inquit, sit si volumus, non
 sit si nolumus: Quod si nolumus, aiunt apud
 Augustinum, non peccamus. Quod quidem in-
 numeris scripturis voluntatem hominis com-
 pellentibus, vel exigentibus, & accusantibus
 persuadere solentur, ut quod Apostolus di-
 cit, Quod vult faciat. Quod Ecclesiasticus: si vo-
 lueris mandata servare conservabunt te. Et, apposuit
 tibi aquam & ignem ad quod volueris, porrige ma-
 num tuam. Et similia. Sed omnium ore frequen-
 tatum est, illud Isaia: Si volueritis & audieritis
 me, bona terra comeditis; quod si nclueritis & me
 non audieritis, iracundiam provocaveritis, gladius de
 orabit vos. His etenim & similibus multis quæ acervatim
 congerunt, sine ulla dubitatione confici pu-
 tant, solo voluntatis nutu rem illam peragi,
 hominem non peccare si velit: cum velle &
 nolle in nudo ipsius arbitrio collocetur. Vnde
 Celestius urgens dilemmate: Quærendum est,
 inquit, quomodo non potest homo sine peccato esse,
 voluntate, an natura? Si natura peccatum non est,
 voluntate, per facile potest voluntas voluntate mutari,
 Cum itaque Catholicus querit, quandoqui-
 dem homo sum instructus libertatis arbitrio,
 quomodo cum velim fatiscq; cupiam non pec-
 care, delinquo? Respondent ut Hieronymus
 notat, quia voluntas imperfecta est, si enim vere ve-
 lere uti non peccares. Quod nihil est aliud, nisi, si
 efficaciter velles non peccares. Cum enim vel-
 le in solo hominis nutu collocatū patent etiam
 quam efficacissime velle à solo ejus arbitrio
 pendere arbitrantur. atq; irrefragabiliter con-
 fici hominem sine peccato esse posse, si velit. Si enim
 velle non potest, jam co ipso destruitur liberum
 voluntatis arbitrium: Quod, inquit Pelagi-
 aniani, aliter liberum non erit nisi si fecero quod volueris.

Lib. 2. de pecc. meris. & remiss. c. 3.
1. ad Cor. 7. Ecclesiasti. 15
Vide lib. de me, bona terra comeditis; quod si nclueritis & me ad perf. iust. c. 19 lib. 4. ad Boz. nis. c. 2. lib. 1. operum imperf. cont. lib. f. 133. lib. 1. de grat. & lib. arb. c. 10. & c. lib. de perf. iust. c. 6.
Lib. 1. Dial. ad vers. Pelag. f. 824.
Apud Hier. Epist. ad Cresiph. fol. 810.

Discrimen statuunt inter esse, & posse esse sine peccato.

CAPVT XVII.

Lib. de nat. & grat. c. 36 vide & Hieron. lib. Samuel, Nathan, Heliam, Helizæum, Michæam, 2. Dial. ad Daniel, Ananiam, Azariam, Mizael, Ezechiel, vers. Pelag. plane in fine. Virgo MARIA, Ioannem; interque feminas, b. Lib. 2. de Deliboriam, Annam, Samuelem matrem, Iudith, Esther, pre. merit. c. alteram Annam s. Iliam Phanael, Elisabeth, ipsam etiam Domini ac Salvatoris nostri Mariam, quam sine peccato confiteri necesse esset pietatis: maximeque c. 12. c. 13. c. 14. c. 15. c. 16. c. 17. c. 18. c. 19. c. 20. c. 21. c. 22. c. 23. c. 24. c. 25. c. 26. c. 27. c. 28. c. 29. c. 30. c. 31. c. 32. c. 33. c. 34. c. 35. c. 36. c. 37. c. 38. c. 39. c. 40. c. 41. c. 42. c. 43. c. 44. c. 45. c. 46. c. 47. c. 48.

PORRO observatione dignum est Pelagianos ut scripturas evadant quæ neminem in hac vita sine peccato esse convincunt, sæpe magis potestatem non peccandi quam effectum illius potestatis asserere. Nam quamvis magnum eorum quos sine peccato vixisse putant subinde prætexant numerum; ut inter viros Enoch, Melchisedech, Abraham, Isaac, Iacob, Ioseph, Iesum Nave, Phiveem, Hieron. lib. Samuel, Nathan, Heliam, Helizæum, Michæam, 2. Dial. ad Daniel, Ananiam, Azariam, Mizael, Ezechiel, vers. Pelag. plane in fine. Virgo MARIA, Ioannem; interque feminas, b. Lib. 2. de Deliboriam, Annam, Samuelem matrem, Iudith, Esther, pre. merit. c. alteram Annam s. Iliam Phanael, Elisabeth, ipsam etiam Domini ac Salvatoris nostri Mariam, quam sine peccato confiteri necesse esset pietatis: maximeque c. 12. c. 13. c. 14. c. 15. c. 16. c. 17. c. 18. c. 19. c. 20. c. 21. c. 22. c. 23. c. 24. c. 25. c. 26. c. 27. c. 28. c. 29. c. 30. c. 31. c. 32. c. 33. c. 34. c. 35. c. 36. c. 37. c. 38. c. 39. c. 40. c. 41. c. 42. c. 43. c. 44. c. 45. c. 46. c. 47. c. 48.

Non tamen illos veluti partem aut cardinem sui dogmatis sed veluti exempla dumtaxat proferunt de quorum tamen non sunt multum veritate solliciti. Aperte quippe non raro profitentur, non se defendere, quod quisquam sine peccato sit vel fuerit, sed tantum esse possit si velit. Audi ipsum Hæresiarcham dogmatis sui ac distinctionis interpretem: Aliud est que-
 rere an possit aliquid esse, quod ad solam possibilitatem pertinet, aliud utrumve sit. Ne que ego dico hominem esse sine peccato; neque tu dicis, non esse hominem sine peccato. De posse & non posse, non de esse & non esse contendimus. Ex quo capite ad omnes illas scripturas, quibus dicitur nemo natus à sordibus esse qui non peccet, si dixerimus quia peccatum non habemus; 1a 70. & similes, uno verbo respondet, huiusmodi exemplis ostendi quales homines quidam tempore aliquo fuerint, non quod aliud esse non potuerunt, unde & iure interveniunt esse culpabiles. Nam, inquit, si idcirco tales fuerunt, quia aliud esse non potuerunt, culpa cavent. Et inferius cum ad illum Apostoli locum, non nes peccaverunt, Respondisset hoc de illis intelligi qui

Lib. de nat. & grat. c. 7.
1ob. 14. iux. 1. Reg. 8. 1. Ioan. 1. Lib. de nat. & grat. c. 7.
1ob. 14. iux. 1. Reg. 8. 1. Ioan. 1. Lib. de nat. & grat. c. 7.
Rem 3

tunc erant Iudæis & Gentibus, hoc est, non de omnibus omnino, subjungit: Sed esto consentiam, quia omnes peccatores suis se restatur. Dixit enim quod fuerint, non quod aliud esse non poterunt. Quamobrem etsi omnes homines peccatores possent probari, defensionem tamen nostram nequaquam id obesse, qui non tam quid homines sint, quam quid possint esse defendimus. Quam potestatem tam pertinaciter in illo toto libro asserit, ut apertissimam illam scripturam, linguam autem nullus hominum domare potest, addita interrogationis nota corrumpat, quasi per exprobrationem diceretur, ergone linguam nullus hominum domare potest? Tanquam oburgans, inquit Augustinus, & dicens domare fratras potestis, linguam non potestis? Quasi facilius sit linguam domare quam fratres. Nec dissimiliter Celestius libro de perfectione iustitiæ multis rationibus hoc tantum aluit, hominem sine peccato esse posse. Da mihi (inquit, ex persona adversarii sui) hominem sine peccato. Et respondet: Do tibi qui esse possit. Et rursum interroganti: Quis est? Respondet: Ipse tu. Quo si dixeris, inquit, ego esse non possum; responde domum est: Cuius culpa est? Quod si dixeris: mea; dicendum est: & quomodo tua est si ipse sine peccato esse non potes? Notavit & Divus Hieronymus hanc eorum versutiam. Illud quoque argumentum vestrum, inquit, scire quis possit? Dicitis his verbis: aliud esse, aliud esse posse. Esse non est in nostra potestate, esse autem posse, generaliter dicit: quod licet alius non fuerit, tamen possit esse qui esse voluerit. Vbi tamen cum eos docere dicit, esse non est in nostra potestate, non recte sensum eorum cepisse vel explicuisse videri potest, quod & in alijs nonnullis ipsi contigit. Nam hoc ipso quo docebant nos sine peccato esse posse, si volumus, sentiebant, ipsum esse sine peccato, in nostra esse positum potestate. Ut enim rectissime docet Augustinus: Hoc quisque in potestate habere dicitur quod si vult facit, si non vult non facit.

Plerumque tamen non contenti solam non peccandi possibilitatem humanam vendicasse voluntati, acerrimè solent pro ipsa adepta perfectione dimicare. Hinc enim scripturas omnes quibus omnes homines peccatores esse referuntur, studiosissime conantur solvere quæ admodum paulò ante aliqua ex parte diximus, ut multos perfectionem iustitiæ adeptos esse, se sentire declarant. Vnde de Apostolo Paulo imperfectum se profitente dicit Pelagius: Quomodo negat se esse perfectum, si alij sunt, nisi humilitatis gratia, hoc dicit in accipio? Oblitus nempe sui est, qui de eadem alibi questione disputans acutissime dixit atque verissime: In qua magis parte humilitas collocanda est? sine dubio falsitatis, si in ea qua veritatis probatur esse superbia est. Et alio in loco ejusdem Apostoli perfectionem

A asserens & probans: Apostolus dicit, inquit, bonum certamen certavi, fidem servavi, circum constantiam, super: mihi corona iustitiæ: quod non diceret si haberet ullum peccatum. De Sanctorum verò orationibus, quibus passim sua peccata deprecantur, & illa Danielis apertissima, peccavimus, inique egimus, iniuste gestimus, & recessimus a mandatis & iustitijs tuis, & cæteris huiusmodi solent (quod Hieronymus observat) dicere: Quod & David & Daniel & omnes propheta non pro se qui sancti erant, sed ex persona populi sunt locuti. Quam eorum perverlam lententiam & Augustinus insinuat: Et eodem domitio nobis debita iustitia, eos pervertisse jam supra diximus. Hinc illa fluxit calumnia qua Catholicos insectantur quasi dicerent Apolos ac Prophetas quos peccasse asserunt, non plene sanctos deitari, sed in comparatione peccatorum minus eos malos fuisse: & hanc esse iustitiam cui Deus te, in nun perhibet, ut quomodo dicit Propheta, iustitiam secundam comparatione Iudæorum; sic etiam triumphosorum comparatione dicerent aliquos sanctos exercuisse virtutem. Ita Pelagiani religionis amatores & laudatores videntur sibi esse Sanctorum, si non audeant dicere imperfectæ illos fuisse virtutis.

Subinde tamen hanc moderatione videntur adhibere velle sui sententia, quod nemo per totam vitam sine peccato fuerit, sed tantum post longum perfectionis studium ac laborem, cum enim in Synodo Palestina Pelagius fuisset objectum quod in libro Capitulorum docuisset: Possit hominem si velit esse sine peccato, ita se defendendo respondit: Non diximus, quod inveniat alius ab infanta usque ad senectam qui nunquam peccaverit, sed quomodo à peccatis conversus proprio labore & Dei gratia possit esse sine peccato. Vbi cum dicit, à peccatis conversus, ostendit priorem vitam in peccatis agi, quo sensu hanc impeccantiam Divo Hieronymo teste, Origenes docet. Subinde verò nonnullos per totam vitam nihil omnino deliquisse confirmat. De illis, inquit Pelagius, quorum iustitia scriptura meminit, & peccatorum sine dubio meminisset, si quia eos peccasse sensisset. De hominibus primis loquitur: ex quibus cum Adam, Eua, Cain Scriptura eadem teste peccasse commemorasset de Abel subiicit: Quod si & Abel peccasset, & hoc sine dubio Scriptura dixisset, si non dixit ergo nec ille peccavit. Et generalis est sententia Celestij: Quoniam ante adventum Christi fuerunt homines sine peccato. Notavit hanc ejus Antilegiam Augustinus, uni ex iudicibus Pelagij Palestinis scribens: Fateatur ergo, inquit, quod ad Iosam peccaverit Abel &c. & respicias librum suum ubi Iosam dixisse constat, quod ait in hac defensione (in rōf. Synodo Palestina) non diximus.

Lib. de nat. & grat. c. 42

Iacobi 3.

Lib. de nat. & grat. c. 15

Lib. de perf. iust. c. 7.

Epist. ad Cresiph. vers. finem

Lib. de spir. & lit. c. 31.

In Comment. c. 3. ad Philipp. n. 30.

Lib. de nat. & grat. c. 34

Daniel 9.

Lib. 2. dial. advers. Pelag. in fine.

Lib. 2. de pecc. meriti. & remiss. to supra c. 15.

Lib. 3. ad Bonif. c. 11.

Lib. de gest. Pelag. c. 6.

In proemis dial. advers. Pelag.

Lib. de nat. & grat. c. 37

Ibid.

Lib. de gest. Pelag. c. 17.

Epist. 252 ad Iosam.

Epist. Hieron. ad Iosam.

Non